

Ύλη Μηχανικής Ι 2021-2022 (τμήμα Β*)

Κινηματική σε καρτεσιανές συντεταγμένες (εκφράσεις θέσης, στοιχειώδους μετατόπισης, ταχύτητας και επιτάχυνσης). Κινηματική σε πολικές, κυλινδρικές και σφαιρικές συντεταγμένες (εκφράσεις θέσης, στοιχειώδους μετατόπισης και ταχύτητας). Κυκλική κίνηση (διανυσματικές εκφράσεις ταχύτητας και επιτάχυνσης). Εκφράσεις ταχύτητας και επιτάχυνσης χρησιμοποιώντας τα μοναδιαία πάνω και κάτω στην τροχιά (εύρεση επιτρόχιας, κεντρομόλου επιτάχυνσης και ακτίνας καμπυλότητας).

Νόμοι Νεύτωνα. Περίπτωση μεταβλητής μάζας.

Ευθύγραμμη κίνηση με αντίσταση, εύρεση $v(t)$, $z(t)$, $v(z)$. Πλάγια βολή με αντίσταση. Διαταρακτική μέθοδος (πως βρίσκουμε ξεχωριστά την μηδενικής τάξης λύση και την πρώτης τάξης διόρθωση).

Διατήρηση ορμής, ολική, μερική. Διατήρηση στροφορμής, ολικής και z συνιστώσας. Έργο δύναμης. Συντηρητικές δυνάμεις. Δυναμική ενέργεια, εύρεσή της από δύναμη. Ισοϋψείς της V και σχέση με δύναμη. Ολοκλήρωμα ενέργειας (από ΘΜΚΕ και άμεσα από το νόμο Νεύτωνα). Παραδείγματα συντηρητικών δυνάμεων.

Χρήση της δυναμικής ενέργειας σε μονοδιάστατα προβλήματα: σχέση $t-x$ – γραφική μελέτη της δυναμικής ενέργειας – περιγραφή κίνησης μέσω του γραφήματος της V , όρια κίνησης – σημεία ισορροπίας – ανάπτυγμα Taylor για μελέτη μικρών ταλαντώσεων γύρω από ευσταθές σημείο ισορροπίας (εύρεση περιόδου). Διαγράμματα φάσης για ελκτική, απωστική δύναμη και κάθε άλλη περίπτωση.

Επίπεδο, ιδανικό εκκρεμές (εξίσωση κίνησης σε μορφή διαφορικής 2ης τάξης από νόμο Νεύτωνα και 1ης τάξης από ολοκλήρωμα ενέργειας, όρια κίνησης, τάση νήματος και μελέτη αν χαλαρώνει, μικρές κινήσεις γύρω από τις θέσεις ισορροπίας).

Προβλήματα που ανάγονται σε μονοδιάστατα (χρήση ολοκληρώματος στροφορμής ή οποιουδήποτε άλλου, όπως κανονική ορμή ή στροφορμή στην περίπτωση κίνησης σε μαγνητικό πεδίο, για απαλοιφή της μιας μεταβλητής).

Ταλαντώσεις: αμείωτες (πλάτος ταλάντωσης για τυχαίες αρχικές συνθήκες), φθίνουσες (ασθενής, κρίσιμη και ισχυρή απόσβεση), εξαναγκασμένες χωρίς απόσβεση (σύνθεση ταλαντώσεων, διακρότημα), εξαναγκασμένες με απόσβεση (μέση ισχύς διεγέρτη, συντονισμός).

Κίνηση φορτίου σε ομογενές μαγνητικό πεδίο.

* Η ύλη είναι η ίδια και για τα δύο Τμήματα (αυτή που αναφέρεται και στον Οδηγό Σπουδών) – τα θέματα στις εξετάσεις θα είναι κοινά. Εδώ απλά αναφέρονται συνοπτικά αυτά που έγιναν στα μαθήματα του τμήματος Β και συμπεριλαμβάνονται στην εξεταστέα ύλη.

Μη-αδρανειακά συστήματα αναφοράς. Σχέση μεταξύ u_α και u_σ . Ψευδοδυνάμεις που πρέπει να προσθέσει στο νόμο Νεύτωνα ο μη-αδρανειακός παρατηρητής: $-m\mathbf{a}_0$ (αρχή της ισοδυναμίας), φυγόκεντρος (αντίστοιχη δυναμική ενέργεια αν $\omega = \text{σταθ.}$), Coriolis. Ολοκλήρωμα «ενέργειας» και σχέση με ενέργεια στο αδρανειακό σύστημα. Κίνηση σώματος κοντά στην επιφάνεια της περιστρεφόμενης Γης, ενεργός βαρύτητα. Πλάγια βολή διαταρακτικά.

Κεντρικές δυνάμεις. Διατήρηση στροφορμής, κίνηση επίπεδη, αναγωγή σε μονοδιάστατη. Ενεργός δυναμική ενέργεια V_{eff} και γραφή του ολοκληρώματος ενέργειας μέσω αυτής: σχέση $t-r$ – περιγραφή ακτινικής κίνησης μέσω του γραφήματος της V_{eff} , αψίδες τροχιών – κυκλικές τροχιές. Εξίσωση τροχιάς μέσω ολοκληρώματος ενέργειας και μέσω της διαφορικής 2ης τάξης ως προς $u=1/r$. Παράμετρος κρούσης και σχέση με στροφορμή. Ανάπτυγμα Taylor για μελέτη διαταραχών γύρω από κυκλικές τροχιές (περίοδος και επικυκλική συχνότητα ευσταθών κυκλικών τροχιών). Εύρεση δύναμης από την τροχιά και αντίστροφα.

Κίνηση σε ελκτική δύναμη $-k/r^2$ (όπως βαρύτητα). Ελλειπτικές τροχιές (απόκεντρο, περίκεντρο, μεγάλος και μικρός ημιάξονας, εκκεντρότητα και σχέση τους με την ενέργεια και την στροφορμή), παραβολικές τροχιές και υπερβολικές τροχιές (ασύμπτωτες). 3ος νόμος Kepler για την περίοδο.

Το πρόβλημα των δύο σωμάτων: εξίσωση για την σχετική θέση του m_2 ως προς το m_1 , ανηγμένη μάζα.

Κίνηση σε απωστική δύναμη k/r^2 , γωνία εκτροπής και σχέση της με την παράμετρο κρούσης. Σκέδαση: διαφορική διατομή και σχέση της με την γωνία εκτροπής.

Λαγκρανζιανός φορμαλισμός. Εύρεση Λαγκρανζιανής $L(q_j, \dot{q}_j, t)$ και εξισώσεων κίνησης μέσω αυτής. Ολοκληρώματα κανονικής ορμής και ενέργειας.

Δυναμική στερεού σώματος. Κινητική ενέργεια μεταφορικής/περιστροφικής κίνησης. Επίπεδη κίνηση. Κίνηση σβούρας.

Εύρεση έντασης βαρυτικού πεδίου g από κατανομή μάζας ρ μέσω νόμου Gauss (ολοκληρωτικού και διαφορικού). Πεδίο σφαιρικά συμμετρικών κατανομών. Εύρεση δυναμικού από g . Ασυνέχεια του g λόγω επιφανειακής πυκνότητας μάζας σ . Δυναμική ενέργεια κατανομής μαζών. Παλιρροϊκές δυνάμεις και πως προκύπτουν με ανάπτυγμα Taylor.